

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 augusztus 8.

215. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Türelemvagy munka?

A Davidovics Ljuba-kormány deklarációját a *Bácsmegyei Napló* mai számából olvasta az SHS. királyság magyarsága. A kormánydeklaráció nyugodt és megfontolt hangon mutat rá azokra a feladatokra, melyeknek teljesítésére az új kormány vállalkozott. Ha ebből a programból kiemeljük a szerb és horvát nép testvéri békéjének megteremtését, a korrupció elleni küzdelmet, az önkormányzat alapjainak lerakását, akkor már rámutattunk arra, hogy milyen határtalanul nehéz s az egész politikai életet gyökereiben érintő kérdések megoldására vállalkozott az új kormányzat.

Az ország kisebbségeit bizonyára fájdalmasan érinti az a tény, hogy a kormánydeklaráció nem is érinti a kisebbségi problémát s nem jelöli ki legalább alapelveit annak a felfogásnak, ami a kisebbségi ügyekben a kormány döntését vezetni fogja. Nem hiszünk, hogy a kérdés kényessége s a probléma érzékenysége bírta a deklaráció megszövegezőit arra, hogy a kisebbségi kérdést a tárgyalás anyagából zárják ki. Amikor a kormány tagjai egyértelműen a kisebbségek politikai, kulturális és gazdasági szabadsága mellett nyilatkoznak meg, amikor — mint a *Bácsmegyei Napló* mai közlése után joggal várható — talán már a közvetlenül következő napokon a Magyar Párt működésének engedélyezéséről számolhatunk be az SHS. királyság ránkfigyelő magyarjainak, aligha lehet joggal fölteni, hogy a kormánydeklaráció hallgatása a kérdés előli meghátrálást jelent.

Másra kell gondolnunk, ha föl akarjuk tárni a jelenség okait. Régi magyar betegség, *morbus hungaricus* az a tulajdonságunk, hogy a magyar globus jelenségeinek mindig sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítunk, mint azok, akik az objektivitás hüvosságából s talán az érdektelenség közömbösségével nézik, mérlelik és ítélik meg a jelenségeket. A legtisztább nemzeti érzésből s a legnemesebb faji büszkeségből táplálkozik a problémáknak és jelenségeknek ez a *tulméretezése*. Valóban úgy van, nekünk nincs nagyobb, égetőbb, fontosabb, elsőrangúbb, sürgősebb kérdésünk most, mint a magyarság politikai szervezkedésének problémája, a Magyar Párt ügye, — de nem lázadozhatunk az ellen, hogy azok, akik az országnak nemcsak egyetlen, hanem valamennyi problémája megoldására vállalkoznak, rangsorba sorozzák a megvalósítandó feladatokat, s akkor, amikor a külpolitikai irányelveket is

csak a legátfogóbb kontúrokból jelölik ki s amikor a szerb és horvát nép kibékítésének feladatát vállalják, a nemzetiségi problémák számára csak az a mondat jut, amelyik valamennyi állampolgárnak őszinte és teljes jogegyenlőséget ígér.

A bölcsesség és megfontoltság arra figyelmeztet minden magatartásunkban, elhatározásunkban és cselekedetünkben, gondoljunk arra, hogy senkinek nem lehet olyan fontos a magyar ügy, mint nekünk magyaroknak és senkit nem égethet úgy a magyarság sérelme, mint minket magyarokat. Az a mentalitás, amelyikben az *extra Hungariam* önérzete és göggye megszületett, *realpolitika* folytatására nem alkalmas. Aki a magyarság részére eredményeket akar elérni s nemcsak *busulni akar a magyar sorson*, az kemény munkát, nívós kitartást tanácsolhat csak s nem írhatja le programként, föladatként, kötelesség

megszabásaként ezeket a szavakat: „a Magyar Párt közkatondinak egy teendőjük van: a lelkek további halk összecsendülése”. Nem halk összecsendülés kell, hanem *hangos köveletés és kemény munka*. Aki várakozást tanácsol akkor, amikor minden vesztett pillanat vesztett eredményeket jelent, az lehet jóhiszemű tanácsadó, de nem a magyarság érdekeit szolgálja. *S ha valóban beteljesedik az a várakozás, hogy még e héten megkezdheti a Magyar Párt működését, ezt a fölmérhetetlenül nagy és fölbecsülhetetlenül értékes eredményt nem a télen várakozás, nem a meddő türelem, nem „a lelkek további halk összecsendülése” harcolja ki a magyarságnak, hanem az okos utánjárás, az érvekkel bátran harcoló értelem és a fáradhatatlan munka*. S hogy fognak majd a türelem, a várakozás, a meddőség prédikátorai tapsolni annak, amit a munka, az értelem és a szívós harc kiverekedett.

nem is érdekli és nem tartozik rá.

A kormánydeklaráció fölötti vita

első szónoka Grizogono önálló demokrata, volt igazságügyminiszter, aki az ellenzék által sokszor megtapsolt temperamentumos beszédben a Pribicevics-párt szélső nacionalista szempontjából bírálja a kormánydeklarációt. Részletesen ismerteti a jugoszláv egység történetét és szemére veti Davidovicsnak, hogy annak idején elment a zagrebi kongresszusra az ugynevezett horvát kérdés rendezése végett. A horvátokról beszélve, Grizogono következetesen horvát tömegeket említ, ami szemelláthatólag nem tetszik a Radics-párti képviselőknek, akik közül végül is Kovacevics odaszól Grizogononak:

— Mi nem vagyunk tömeg, mi nemzet vagyunk. Szégyelje magát.

Grizogono minden megjegyzés nélkül folytatja a beszédet. Szemére veti a szerbiai demokratáknak, hogy nem maradtak hűek a jugoszláv eszméhez és ma már nem is beszélnek az alkotmányról és a nemzeti egységről. Rátér arra, hogy milyen állapotokat teremtett az új kormány uralma és evvel kapcsolatban felemlíti, hogy *Metkovicban, Dalmáciában politikai ellenfelei meggyilkolták a főszołgábirót*. Tiltakozik a *Balkán* szerkesztőjének letartóztatása ellen, akit beteg hurcoltak a fogházba és megjegyzi, hogy Davidovics környezetében is van egy újságíró, aki rágalmaszást két hónapra el van ítélve és mégis szabadon jár.

Davidovics Ljuba: Mondja meg ki az, majd ellene is eljárunk!

Grizogono: Nem hajlandó nyílt ülésen megnevezni az újságíró, de majd alkalmat keres, hogy a miniszterelnöknek elárulja a nevét. Az új kormányt nem tartja illetékesnek a korrupció üldözésére. Maga is hive a korrupció energikus letörésének, de fölöslegesnek tartja, hogy erre külön törvényt hozzanak, mert erre teljesen elég a büntetőtörvénykönyv is. Támadja a kormányt, amiért Radicsékkal tart fönn összehangotást, akiknek vezére Oroszországban járt és belépett a III. Internacionáléba.

Felkiáltások a Radics-párttól: Hazudik!

Grizogono végül ismét a szerbiai demokratákat támadja és kijelenti, hogy a kormány iránt nem viseltetik bizalommal. Beszéde után déli tizenkét órakor az elnök berekeszti az ülést és folytatását délután négy órára tűzi ki.

Szociálista bírálat a régi rendszer büneiről és az új kormány deklarációjáról

A délutáni ülés első szónoka

Megindul a vita a kormánydeklaráció fölött

Pribicevics pártja éles offenzívát kezdett a kormány ellen Viharos jelenetek a parlament csütörtöki ülésén

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén megkezdtek a vitát a kormány deklarációja fölött. A csütörtöki ülés lefolyása már nem volt olyan nyugodt és méltóságteljes, mint a szerdai ülés. Az ellenzék már izelítőt adott agresszivitásából az új rezsimmel szemben.

A legnagyobb érdeklődéssel a radikálisok magatartását kísérték a vita folyamán és meg lehet állapítani, hogy a radikális párt *tulnyomó többsége nagyon mérsékelt magatartást tanusít a kormányval szemben*, csak egy kisebb csoport vesz részt a viharosabb közbeszólásokban. Különösen a boszniai radikálisok tüntettek már a második ülésen a kormány ellen és közülük is lehangosabbak Kobasica és Ulajkics Koszta képviselők voltak, úgy hogy Jovanovics Ljuba hívei többször csillapítóan léptek közbe, amikor a szenvedélyek már nagyon erősen ütözköztek össze.

Sokkal agresszivebb, mint a radikális párt, Pribicevics kis csoportja, amely minden alkalmat felhasznál, hogy kifejezze elégedetlenségét az új helyzettel szemben és észrevehetően arra törekszik, hogy a Radics-párti képviselőket provokálja és olyan kijelentésekre ragadtassa, amelyek kellemetlenek lehetnének a kormánynak. A Radics-párti képviselők azonban nem reagálnak a kihívásra s nagy türelemmel fogadják a sokszor súlyos vádak is. Amikor egyik-másik közülük mégis közbeszó-

lással válaszol a provokálásra, a párt vezetői azonnal ingerülten leintik őket.

Napirend előtti tüntetés

A parlament ülését délelőtt fél tízkor nyitotta meg Jovanovics Ljuba elnök, akit úgy a délelőtt mint a délután folyamán többször helyettesített az elnöki székben Bakics Ljuba alelnök. A formalitások elintézése után felolvassák a parlamenthez érkezett beadványokat, így többek közt az igazságügyminiszter átíratát, amelyben néhány képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Ez az első alkalom arra, hogy a boszniai radikálisok tüntessenek a kormány és Hrasnica igazságügyminiszter ellen. Majkics Kosta képviselő ezt kiabálja:

— Szerbia arca el fog pirulni, hogy ez az ember kéri mások kiadatását. Ő álljon a bíróság elé!

Az incidens után Jovanovics Ljuba házelnök válaszol Wider önálló demokratapárti képviselőnek hozzá intézett kérdésére, amelyben aziránt érdeklődik, hogyan tűrheti meg az elnök, hogy a Radics-párti képviselők magukat horvát népképviselőknél nevezzék, ami alkotmányellenes, mert parlamentet jelent a parlamentben. Jovanovics házelnök válaszában kijelenti, hogy a Radics-párti képviselők is éppugy bejelentették klubjuk megalakulását, mint a többi pártok és hogy a parlamenten kívül hogyan viselkednek, arról neki nincs tudomása, de ez különben

Divac Nedeljko szociálista képviselő, aki először az előző kormány büneit sorolja fel, különösen az adópolitika súlyos hibáit hangoztatva. A régi kormány egyetlen utat se épített, pedig ez szerinte többet használt volna a nemzeti egységnek, mint az „egy nép és három nép” tézise fölötti vita. A kormány korrupciót teremtett — mondja — és pedig nemcsak az alacsonyabb hatóságoknál, hanem a magasabb közigazgatási helyeken is. (Nagy taps.)

Pribicevics: Mondja meg, kik azok!

Dimitrijevic Dusán (földműves párti): Kérdezze meg az öccsét, Valeriant, minden este velük iszik! Éjszakánként 40 000 dinárt veszít kártyán!

Divac: A radikális párti vidéki szervezettek hatalmasabbak voltak akermelyik szovjetnél. (Helyeslés, taps.) A szociálista választókat üldözték.

Pribicevics: Azok kommunisták!

Divac: Ön mindenkit államellenesnek és kommunistának deklarált! Átterve a kormány deklarációjára, hangsúlyozza, hogy az tele van szép ígérettel. Fentartja magának azt a jogot, hogy a kormány működését annak idején kritika tárgyává tegye és kifogásolja, hogy a deklaráció nem terjed ki az agrárreform kérdésére. Beszédét azzal fejezi be, hogy a kormány cselekedeteitől teszi függővé, hogy bizalommal viseltetik-e a kormány iránt.

A belügyminiszter válaszol Grizogononak

A parlament nagy érdeklődése közepette ezután Petrovics Nesztor belügyminiszter emelkedik szólásra, akit a kormány-pártok és a Radics-párt zajosan megéjleneznek. Kijelenti, hogy nem óhajt részletesen válaszolni az elhangzott beszédekre — erre majd a vita végén kerül sor — csupán Grizogono egyes állításait akarja visszautasítani. Azoknak a híreszteléseknek a hatása alatt, hogy az országban nyugtalanság uralkodik, de különösen Pasicnak Bjelinában mondott beszéde után az a meggyőződés alakult ki, hogy a túllüktött politikai atmoszférában a radikális-pártra nem lehet rábízni a választásokat. Ezért minden erejét latbavetette ennek megakadályozására. A Pasic-kormány a népakarat ellen akart kormányozni. A szerb nép demokratikus és a parlamentarizmus híve. A kormány felszólította az összes hatóságokat, hogy tartsák figyelemmel azokat az elemeket, amelyek a rendet és a békét viszélyeztetik. A Grizogono által felsorolt esetekre nézve megjegyzi, hogy a főszolgabíró Matkovicban egy heves személyes ügyből kifolyólag megsebesítette. Nem igaz, hogy a főszolgabíró meghalt, de ha igaz lenne is, ez akkor is csak egyetlenegy, magában álló eset lenne. Jellemzőképpen megemlíti a miniszter, hogy a támadó Pribicevics párthive.

A miniszterelnök szavait ezen a ponton Pribicevics Valerian és Zsebot klerikális képviselő szóváltása szakította félbe, amelyet az elnök csak nagynehezen tudott lecsillapítani.

A belügyminiszter ezután rámutatott arra, hogy Pribicevics lapjai telekürtölik a világot az országban aralkodó rendetlenség hírével. Kijelenti, hogy soha még nagyobb nyu-

galm nem volt az országban, mint éppen most. Különben sem lehet kívánni, hogy a kormány tizenöt napi működése alatt jóvátegye négy év mulasztásait.

Petrovics Nesztor ezután elmondja, hogy Grizogono igazságügyminiszter korában május 15-én, Szávics Svetoluknak, a Balkán főszervezőjének és tulajdonosának orvosi bizonyítvány alapján halasztást adott büntetésére megkezdésére. Ezt az orvosi bizonyítványt azonban nem hatósági orvos állította ki. A bizonyítványban az állott, hogy Szávics betegsége hegyi levegőt követel meg. (Nagy derűtség.) A halasztás után Szávics továbbra is Beogradban maradt. A kormánynak ép ezért kötelessége volt elrendelni, hogy Szávics megkezdje büntetését. Egyébként Szávicsnak éppen Pribicevics megrágalmazása miatt kell kitöltenie büntetését.

Személyes kérdésben

Pribicevics személyes kérdésben kér szót és követeli, hogy a kormány egyforma mértékkel mérjen.

— Stózszer zagrebi ujságíró — mondotta Pribicevics — aki a zagrebi hazaárulási perben is csunya szerepet játszott, jogerős ítélet után sem kezdte meg büntetésére kitöltését.

Petrovics belügyminiszter nyomban válaszol Pribicevicsnek és kijelenti, hogy a kormány ebben az esetben is teljesíteni fogja a kötelességét. Csodálkozik Pribicevicsen, alatt nem tett egy lépést sem az, hogy két hónapos minisztersége

iránt, hogy Stózszer megkezdje büntetését.

Végül Grizogono válaszol Petrovics Nasztáznak és mentegeti a Szávics ügyében követett eljárását. Grizogono beszéde után az elnök negyed hétkor berekeszti az ülést és folytatását péntek délelőtt kilenc órára tüzi ki.

Az ellenőrzés kérdésében kész a megegyezés

A vegyes szövetséges és német bizottság mozgalmas éjszakai ülésen megegyezett a Dawes-tervezetben foglalt ellenőrzési módzatok tárgyában. A tanácskozások éjjel fél kettőig tartottak. A szakértők átnyújtották a 14-es bizottságnak a javaslatokat, amelyben a németek megjegyzéseit három csoportba foglalták. Azt javasolták, hogy a konferencia bizottságai a németek részvételével újra ülésessék.

A jövő héten kezdik meg a tisztviselők kicserélését

A kormánydeklaráció fölötti vita előreláthatólag nem fog olyan simán lefolyni, mint azt a kormány remélte. Már az első nap is megmutatta, hogy néhány szónok beszéde kitölti az ülést. A radikális-párt még tíz-tizenöt szónokot állít és ezért a vita még néhány napig eltart. Az eddigi terv szerint a Radics-párt nem vesz részt a vitában, hacsak az ellenzék súlyos támadásokkal ezt ki nem provokálja.

A tisztviselők kicserélésének kérdése szintén halasztást szenved a kormánydeklaráció feletti vita elhúzódása miatt. Hír szerint a kormány a tisztviselők kicserélése előtt meg akarja szerezni a parlament első bizalmi szavazatát.

Mi van a Zita-filmmel?

A Times cikke és Beniczky Ödön nyilatkozata

Budapestről jelentik: A koronázási film, amelyet állítólag egy amerikai filmgyár akar felvenni Zita királyné és a magyar arisztokrácia közreműködésével, állandó témája mostanában a világsajtónak. A Bácsme gyei Naplóban is volt már róla szó és cikkünkre reflektálva a magyar legitimisták napilapja, a Magyarországi megállapította, hogy a magyarországi arisztokraták a legcsábítóbb ajánlatokat is vissza fogják utasítani, mert elképzelhetetlennek tartják egy ilyen filmen való részvételt. Az angol sajtó legtekintélyesebb lapja, a Times legutóbbi számában részletesen ismerteti a király-film történetét az eddigiektől némileg eltérő változatban. A Times cikkének címe: »Habsburg-film-ajánlat« és így szól:

A boldogult magyar király, Károly tragédiája olyannyira telve van kalandokkal, hogy a film-vállalkozók számára előbb-utóbb ellenállhatatlan kísértést rejtett magában annak reprodukálása. Egy berlini jelentés szerint egy amerikai filmtársulat nemrég próbálkozott meg azzal, hogy a tragédiát a valóságnak megfelelő keretben filmen visszaadja. A vállalkozó szerint egy ilyen »Super film«-nek, — amely regényességénél fogva már arra ugyis megragadja a szemlélőt — fényesnek és látványosnak is kell lenni. Lehet, hogy bizonyos humorérzék is vezette a vállalkozót, de erről nincs említés tétel. Elhatározatott, hogy a Károly király megkoronázását Szent István koronázásával, mely a budapesti várban játszódott le 1917 decemberben, a valóságnak megfelelően kell visszaadni s fel kell kérni az annak idején abban résztvevő arisztokratákat, hogy történelmi szerepüket úgy, amint akkor — újra eljátszák. Alighogy ez a gondolat megszületett, máris kivételhez fogtak. Dobay István magyar ujságíró, aki ép-

pen az Egyesült-Államokban időzött, bizták meg a magyar főnemességnél való puhatolózással s ezalatt a filmtársulat minden előkészületet megtett arra, hogy egy csomó színészt, rendezőt és technikai munkást küldjön Budapestre. Károly király szerepét egy amerikai színész játszandó, aki fizikailag nagyon hasonlít az elhunyt királyhoz. Hátra volt még az a kényes kérdés, hogyan ajánljanak fel anyagi részesedést az arisztokratáknak, anélkül, hogy érzékenységüket megsértsék. Dobay maga ezt a proposíciót 40 millióra teszi (100.000 angol font) azzal a tapintatos utógondolattal, hogy ezt az összeget az elhunyt király családtagjainak lehetne felajánlani, akikről mindenki tudja, hogy nagyon elszegényedtek. Dobay ezt az ajánlatot azóta meg is tette illetékes helyen.

A Times cikkére vonatkozólag Beniczky Ödön volt belügyminiszter, a magyar legitimisták nevében a következő nyilatkozatot tette:

— Nem tudom elképzelni, hogy az egész film-ügy megvalósítható legyen. Most már harmadszor vetődik fel a kérdés a külföldi sajtóban, újból más és más formában. Először arról volt szó, hogy Zita királyné játszandó a koronázási film főszerepét. Aztán azt irták, hogy Ottó király megkoronázását akarják lefotografálni és eljátszani magyar főúri szereplőkkel. A Times-ben ez a két dolog összekeveredik. Nem hiszem és kizártnak tartom, hogy akár a királyné, akár a magyar mágánások odaadnák magukat ilyen, vagy ehhez hasonló célokra. Ami a Times-nek arra az állítására vonatkozik, hogy bizonyos Dobay István járt nálam a film ügyében, ki kell jelentenem, hogy Dobay István nálam ebben az ügyben sohasem járt, s vele ebben az ügyben soha nem beszéltem.

Osijeken nyomoznak a Suboticán elfogott álkém feljelentései alapján

Bartulics Ivánt Osijekre szállították

A szuboticei katonai határmenti hatóságok — mint már közöltük — néhány héttel ezelőtt elfogták Bartulics Iván boszniai származású embert, aki fantasztikus meséivel több személyt kémkedéssel vádolt meg. Bartulics azt állította, hogy másfél év óta Magyarországon tartózkodott és ez idő alatt, mint egy budapesti katonai kémiroda tagja, egy Dulics nevű őrnaggyal együtt többször átjött Jugoszláviába kémkedés végett. Bartulics feljelentésére júliusban a szuboticei állami titkosrendőrség házkutatást tartott Reök József és Gombos János horgosi földbirtokosoknál, Skopljéből előállították Grigics Jócó vendégloást, azonban mindhármuk ellen megszüntették az eljárást, mert az állítólagos kém feljelentései alaptalanoknak bizonyultak.

Bartulics, aki két hét óta a szuboticei ügyészség fogházában van, újabban a vizsgálóbíró előtt olyan vallomást tett, hogy magyarországi kémszereplése alatt Dulics őrnaggyal együtt több ízben Osijeken is megfordult katonai adatok megszerzése végett. Megnevezte azokat a személyeket is, akik állítólag adatokat szolgáltatottak nekik és akiknek révén informátoraikkal az összeköttetést fentartották. Az újabb vallomás alapján az ügyészség felszólította a szuboticei állami titkosrendőrséget a nyomozás mielőbbi kiegészítésére.

A szuboticei állami titkosrendőrség most nyomozást indított arra vonatkozóan, hogy Bartulicsnak az oszijekai kémkedésről tett vallomása mennyiben felel meg a valóságnak. Emiatt Bartulicsot kedden Oszijekre szállították, hogy az ottani rendőrséggel együtt a helyszínen folytassák a nyomozást és szembe-sithessék Bartulicsot az álkém által megvádolt személyekkel.

A szuboticei iparosok házépítési akciója

Az új polgármesterhez fordulnak olcsó telkekért

A szuboticei iparosok hónapokkal ezelőtt mozgalmat indítottak, hogy a város kedvezményes áron adjon háztelkeket építeni kívánó iparosok részére. Az iparosok kötelezték magukat, hogy a telkeken záros határidőn belül házakat építenek és ezáltal enyhítik a jelenlegi nagy lakáshiányon. A mozgalom vezetői a városi tanácshoz intézett beadványukban azt is közölték, hogy a lakóházak felépítésének biztosítására szövetkezetet alakítottak, amely a szükséges építkezési költségeket az iparosok rendelkezésére bocsátja. A városi tanács azonban többszöri sürgetésre sem foglalkozott komolyan az ügyvel. Legutóbb azzal hártotta el a tanács az iparosok kérését, hogy mielőtt végleges határozatot hozna, áttanulmányozza Szentá város tervezetét az iparosok telkek szétosztásáról. Ezután a háztelkek ügye végképp lekerült a napirendről.

A kormányváltozás folytán Szubotica város vezetőségében is bekövetkező esetleges személyi változások most arra indították a háználküli iparosokat, hogy kérésükkel ismét a városhoz forduljanak. Mint értesülünk, a mozgalom vezetői megvárják, hogy az új polgármester átvegye hivatalát és akkor küldöttéleg fogják kérésüket előterjeszteni.

Felrobbant

Románia legnagyobb villanytelepe

A kár hat millió lei

Bukarestből jelentik: A Zsil-völgyi bányavidéken óriási katasztrófa történt: a bányavidék legnagyobb villamosüzemének főgenerátora ismeretlen okokból felrobbant és a telep épületeinek nagyrészt elpusztította.

A Zsil-völgyében több kisebb villanytelep közül a kincstári villamosüzem — amely Románia legnagyobb villamosüzeme — látta el energiával egy a magánkezelésben, mint az állami tulajdonban levő bányákat, valamint a környék városait is. Körülbelül egy hónappal ezelőtt villamcsapás következtében megsérült a telep egyik legnagyobb generátora és ettől kezdve az áramszolgáltatást a tartalék géppel végezték. Az üzem minden baj nélkül, simán ment vasárnapig, amikor ismeretlen okokból szétrobbant a tartalék generátor, úgy, hogy a kincstári bányák energia-ellátása teljesen megszűnt és az egész Zsil-völgye sötétségben maradt.

A bányákat ideiglenesen az egyik kisebb villamosüzem látja el energiával, de minthogy csak a legszükségesebb árammennyiséget tudja szolgáltatni, a petrozsényi, lunai és petrilei bányákban a munkát be kellett szüntetni és az ott dolgozó, körülbelül kétezer munkást szabadságot kellett. A robbanás következtében előállott kár a szakértők becslése szerint, meghaladja a hat millió leit.

A hatóságok megindították a vizsgálatot, mert az a gyanu, hogy a robbanást bűnös kezek okozták. A robbanás egyébként emberéletben nem tett kárt.

Veszély fenyegeti

az elöntött földek jövő évi termését is

A kormány harminchat százalékos kamattal mellett kínál kölcsönt

A Duna tavaszi áradásának, amely főként Apatin és Szond környékén végzett irtózatossá tette a szomszoros vidékeket, még ma is szomorú nyomain vannak az elöntött vidékeken. Az apatini és a szondi szántóföldekről ugyan már lefolyt a víz, azonban az alacsonyabban fekvő réti földeket még hatalmas egy-két méter mélyű tavak borítják és megakadályozzák a Duna-menti földek legtermékenyebb részének művelését. Az ármentesítő társulatok mindent elkövetnek, hogy a még víz alatt álló földeket lecsapolják és használhatóvá tegyék, azonban a szükséges anyagi támogatás hiányában ez a munka nagyon lassan halad. Ha rövidesen nem intézkedik a kormány, még azt sem lehet remélni, hogy az árvízszújtotta lakosság a jövő gazdasági évben művelhesse a réti földeket.

Az ármentesítő társaságok munkáját az anyagi hiánya csaknem teljesen megakasztotta. Legutóbb a kormány részéről bizottság tekintette meg az elpusztult vidékeket és ígéretet tett arra nézve, hogy a kormány rövidesen megfelelő anyagi segítséget nyújt az árvízszújtotta lakosság, mint az ármentesítő társaság részére. Még a régi kormány az ármentesítő társaság részére harminchat százalékos kamattal mellett nagyobb kölcsönt ajánlott fel.

Ezt az ajánlatot, melynek feltételei

rendkívül súlyosak, a gazdák közbelépésére nem fogadta el az ármentesítő társaság. A kormány magatartása, amelyet ebben az ügyben tanúsít, rendkívül nagy elkeseredést keltett a lakosság körében, amely ezek után már nem bizik abban, hogy az ármentesítő társaság

eredményes munkát fejtethet ki. Az elkeseredést még fokozta az is, hogy az ármentesítő társaság, a kormány ajánlatának visszautasítása után, azzal a tervvel foglalkozik, hogy az ármentesítési díjakat felemeli és ezzel pótolja az elmaradt kormánytámogatást.

Községenként blokkban tömörülnek a kormánytámogató pártok

A községi választásokig arányosan akarják megosztani a törvényhatósági tagságokat

Novisadról jelentik: A demokráta párt részéről érdekes mozgalom indult meg a községi politika átszervezésével kapcsolatban. A községi választások a Vajdaságban aligha lesznek egy félévvel hamarabb megtarthatók, miután a kormánytámogató pártok nem tartják a választói névjegyzékeket mai összedőltségükben alkalmasnak arra, hogy ezeknek alapján eljussanak a községi választásokhoz.

A kormánypártok a községi választások megtartásáig is ki akarják cserélni úgy a községi képviselőtestületeket, mint városokban a kiszélesített tanácsokat, a mit úgy akarnak megoldani, hogy ezeknek a testületeknek összetétele ne menjen egyik vagy másik

párt rovására. Ezért az a terv, hogy minden községben megalakítsák a kormánytámogató pártok blokkját — beleértve a magyarokat és németeket is — és a blokkban résztvevő pártok egymás között megállapodnak abban, hogy hány taggal képviseltesék magukat a képviselőtestületben, illetve a kiszélesített tanácsban.

Ugyancsak ez a blokk dolgozná ki a községi programot is és a választásokon is egységesen lépne fel a radikálisokkal és Pribicevicsékkal szemben. A tárgyalások a községi blokk megalakításáról már Novisadon és a Vajdaság több más helyén is előrehaladott stádiumban vannak és néhány nap múlva befejeződnek.

A londoni konferencia műve szombaton tető alá kerül

Mérsékeltek és tapintatosak a német ellenjavaslatok

Londonból jelentik: Nollet tábornok Franciaország hadügyminiszterre látogatást tett Macdonald-nál, akivel a Ruhr-terület katonai kiűritéséről tanácskozott.

A szakértők, akiknek a delegáció vezetői tanulmányozás céljából kiadták a német memorandumot, abban egyeztek meg, hogy az anyagot két részre osztják és két albizottságban tárgyalják. A szakértők bizonyos kérdéseket kiküszöböltek a saját tárgyalásuk anyagából és ezeket a fődelegátusok tanácsa számára tartották fenn, nevezetesen a szankció, az amnesztia, a döntőbírói eljárás, a belga-francia vasutagazgatás, a négy- vagy ötezer szövetségi vasutas és a készpénzfizetések átutalása kérdéseit, minthogy azok erősen politikai vonatkozásúak. A beavatottak lehetségesnek tartják, hogy a szakértők rövidesen elvégzik a rájuk bízott munkát és megszerkesztik a német emlékiratról a maguk jelentését.

A lapok úgy tudják, hogy minden remény meg van arra, hogy a tizenhatos tanácsa két vagy három nap alatt elkészül tárgyalási programjával, a német ellenjavaslatok szellemében módosítja a bizottsági határozatokat és így szombaton délutánra a londoni konferencia műve tető alá kerül. Ezután már csak a legfontosabb probléma megoldása van hátra: megegyezés a Ruhr katonai kiűritése tárgyában. Ennél a kérdésnél nem jutottak a kezdet kezdeténél tovább, mert a tizenhatos tanácsban még nem is kezdtek el tárgyalni a német kancellár kísérő levelét, de ez a körülmény nem negatívum, sőt inkább pozitívum, ha tekintetbe vesszük, hogy az eredeti tanácskozásokon senki sem vonta kétségbe a német ellenjavaslatok jogosultságát és az elfogadás alakult ki, hogy azokat tárgyalásosan kell elbírálni és természetesen találták azt is, hogy Németországnak, mikor a legjobb szándékkal eltelve kész

megvalósítani a Dawes-tervet, előfeltételei és kikötései vannak. Mindenki elismerte, hogy ezt a kérdést nem szabad hallgatással mellőzni, de a megvitatás Franciaországra, Belgiumra és Németországra tartozik, a közvetlenül érdekelt államok hivatottak a döntésre.

Az angol sajtó a német memorandumról

A Times azt írja, hogy mihelyt a francia kormány gazdasági kompenzációk fejében megegyezésre jut Németországgal a Ruhr kiűritésére vonatkozólag, önmagától megoldódik a francia és belga vasutasoknak a rajna—westfáliai hálózaton levő meghagyása. Ha a német kormány biztosítékokat tud adni Franciaországnak, hogy az alatt a rövid idő alatt, ameddig még a Ruhr-terület katonai megszállás alatt van, a kérdéses stratégiai vonalakon nem lesz vasuti sztrájk, akkor a francia kamara nacionalista blokkja nem illeti Herriot-t azzal a váddal, hogy meghátrált és engedett, mikor lemondott róla, hogy négy- vagy ötezer francia, illetőleg belga vasutas maradjon a rajna—westfáliai vasuthálózat egyes vonalain.

A Daily Mail az angol delegátusok köréből szerezte azt a tájékoztatást, hogy hivatalos helyen a német ellenjavaslatokat úgy formájukra, mint tartalmukra nézve is mérsékelteknek és tapintatosoknak tartják, a franciák pedig úgy vélekednek, hogy a német emlékirat semmi olyat nem tartalmaz, ami miatt a konferencia hajótörést szenvedhetne.

A szövetséges pénzügyminiszterek konferenciát tartanak Párisban

A Times úgy értesül, hogy Kellogg amerikai delegátus levelet intézett a konferenciához azzal a francia javaslattal kapcsolatban, hogy a szövetséges pénzügyminiszterek tartanak konferenciát Párisban. Kellogg

a levélben kijelenti, hogy a javaslatot magáévá teszi és a párisi konferencián az Unió is részt fog venni.

Marx és Stresemann látogatása Herriotnál

Londonból jelentik: Marx kancellár és Stresemann külügyminiszter csütörtök délután fél 4 órakor udvariassági látogatást tettek Herriot francia miniszterelnöknel. Herriot fél 5-kor viszonzta a látogatást a német kancellár Ritz-szállóbeli lakásán.

Tárgyalnak a fogházban

az ellopott oltárkép orgazdájával

Kovács ügyvéd négyszáz milliót követel a Palma di Jacopo-képer

Budapestről jelentik: A letartóztatott Kovács Béla dr. a vizsgálóbíró előtt sem volt hajlandó elárulni titkát, hogy hol őrizi az ellopott Palma di Jacopo-képet. Az ügyészségi fogházban ülő orgazdájával a pénzügyminiszterium tovább tárgyal és felajánlta az ügyvédnek, hogy választott bíróság előtt intézzék el az ügyet. Kovács Béla dr. nem fogadta el a magyar kormány ajánlatát és továbbra is kitarat eredeti követelése mellett: négyszáz millió „költségmegtérítés” fejében hajlandó az oltárképet visszaadni.

Csütörtökön délelőtt Ladányi miniszteri tanácsos tárgyalta a fogházban Kovácscsal, aki hosszas kapacitálás után megígérte, hogy ha kiszabadul, meg fogja mondani az oltárkép rejtekhelyét. A miniszteri tanácsos erre vonatkozólag kötelező nyilatkozatot akart aláírni az ügyvéddel, aki azonban kijelentette, hogy nem hagyja magát a kormánytól megszaroltatni és amíg nem helyezik szabadlábra, addig nem ír alá semmit. A kormány képviselői és az orgazda pénteken folytatják tárgyalásaikat.

A katonai ügyészség újból felülvizsgálja azt a bűnvádi feljelentést, amelyet Sréter István honvédelmi miniszter tett több tisztára nevében márkusfalvi Sipos Gyula tábornok, a queroi oltárkép tolvaja ellen lopás miatt. Megállapítást nyert, hogy a tábornok egész lakásberendezést hozott magával az olasz harc-térről. Valószínű, hogy ha Kovács ügyvéd — aki, mint most már nyilvánvaló, csak Sipos tábornok strohmannja — nem tud megegyezni a pénzügyminiszteriummal, akkor Sipos tábornokot is le fogják tartóztatni.

Jugoszláv-görög-román

szövetség készül Bulgária ellen

A bolgár kormány összefogatja a parasztszervezetek vezetőit

Beogradból jelentik: Az utóbbi napokban Szófiából érkezett jelentések arra mutatnak, hogy Bulgária ismét komoly események küszöbén áll. Különösen Északbulgáriában egyre sürűbben ismétlődnek meg a parasztlázadások és a macedón szervezetek is újabb akcióra készülnek. A legutóbbi minisztertanácsban, amely Szófiára elrendelte az osztrómal állapotot, Cankov miniszterelnök igen pesszimistikus jelentést tett a helyzetről. A kormány tagjai az eddigiekhez is erősebb rendszabályokat sürgettek.

A bulgáriai események élénken foglalkoztatják az S. H. S. királyság kormányát és a beogradi politikai köröket is. Athéni jelentés szerint Beogradból egy tüzéségi őrnagy és egy gyalogsági alezredes Szalonikiba érkezett, hogy a jugoszláv hadvezetőség megbízásából közvetlen érintkezésbe lépjen a görög katonai hatóságokkal. A görög külügyminiszter kijelentette, hogy Jugoszlávia és Görögország közösen Romániához fordult, csatlakozzék a Jugoszlávia és Görögország által Bulgária ellen tett intézkedésekhez.

Trappista barát a bíróság előtt

Kétszáz ezer dinárt lopott a banjalukai kolostor pénztárából

Nem mindennapi ügyben hozott ítéletet a banjalukai törvényszék. A vádlottak padján az ottani trappistarend egyik szerzetese ült, aki tizenhétévi kifogástalan kolostori élet után bejelentés nélkül elhagyta rendjét és magával vitte a kolostor pénztárában talált kétszáz ezer dinárt is, hogy a világi élethez megfelelő tőkével kezdhesen hozzá.

Tizenhét év óta élt a banjalukai trappistarend kolostorában Ploch Antal, szerzetesi nevén Fridolin testvér. Ez év tavaszán egy éjszaka, amíg rendtársai aludtak, kinyitotta a kolostor pénztárárt, magához vette az abban talált kétszáz ezer dinárt és megszökött. Szarajevóba, Beogradba, Zagrebba ment, ahol teljesen belevetette magát a nagyvilági életbe, állandó vendége lett a mulatóknak és hajszolta a tizenhét esztendeig elmulasztott örömeit, míg júniusban Ljubljanában elfogták és Banjalukára szállították, ahol a bíróság most ítélkezett fölötté.

Nagy közönség gyűlt össze a tárgyalási teremben, mert Banjalukán mindenki jól ismerte szerzetessége idejéből Fridolin testvért, akit szerénységéért és ájtatosságáért mindenki kedvelt. Nagy meglepetést keltett azonban, hogy az ájtatos Fridolin testvér szörkámzsa helyett elegánsan, testhezálló divatöltönyben, shimmy-félcipőben, sárga keztyűvel jelent meg a vádlottak padján. A tárgyalás során beismerte a lopást és elmondta, hogy azt a világi élet után való vágyakozás miatt követte el. Tizenhét esztendeig élt kifogástalan szerzetesi életet a kolostorban — mondotta — ez év tavaszán azonban vágyakozni kezdett a polgári élet után. Ugy érezte, hogy joga van az élethez, amelytől oly hosszú ideig elzárkózott és ezért elhatározta, hogy elhagyja a kolostort. Mivel ehhez pénze volt

szüksége, egy éjszaka ellopta az apától a pénztár kulcsát és a pénztárban talált kétszáz ezer dinárt magához vette.

A tanuként kihallgatott szerzetesek egyértelműen azt vallották, hogy Fridolin testvér kolostori tartózkodása alatt mindig kifogástalanul élt, egyike volt a legájtatosabb

szerzeteseknek és a tizenhét év alatt a legkisebb büntetésben sem részesült. Az apát kijelentette, hogy rendje nevében megbocsát a megtevérdt embernek és nem kívánja megbüntetését. A bíróság rövid tanácskozás után felmentette a szerzetest és elrendelte szabadlábba helyezését.

Méreg és kötél

A moravica i gyilkos-gyermekek a szubotica i törvényszék előtt — A helyszínen folytatják a tárgyalást

A sablonos bűnügyektől teljesen eltérő, érdekes és különös bűnügy tárgyalása kezdődött meg csütörtökön a szubotica i törvényszék előtt. A sztaramoravica i gyilkosság ez, amelynek részleteit a »Bácsme gyei Napló« csütörtöki számában ismertette.

A bíróság ebben a bűnügyben, mint fiatalokorak törvényszéki tanácsa jár el, minthogy a bűnpör két vádlottja — egy fiu és egy leány — tizenhét évesek.

A bűncselekmény is egészen különös. Egy apátlan-anyátlan árvaleányt 10 éves korában magához vesz egy jószívű asszony. Az árvaleány megismerkedett egy vele hasonlókoru fiuval, a két gyerek »összeáll«, együtt élnek és meggyilkolják a nevelőanyjukat.

A főtárgyalás

A csütörtöki főtárgyalásra nagyszámu hallgatósg gyűlt össze a tárgyalási teremben. Kilenc órakor két szuronyos börtönőr kísérte be a vádlottakat: a 17 éves Boros Lajost és az ugyanolyan koru Baranyai Marist. A leány, — fehér pettyes, piros mosóruhában, fehér kendővel fején, — lesütött szemmel megy a vádlottak padjához és leül a pad szélére. Vézna, alacsony, fejletlen gyerekleány, arckifejezése szelid. A fiu erős, fejlett, hogy husz évesnél idősebbnek látszik. Arckifejezésében nincs semmi a gonosztevő típusából. A pad másik szélén ül le.

A főtárgyalást negyed tíz órakor nyitja meg Pavlovics István elnök és először is a vádlottakat személyi adatai felől kérdezi ki. Az elsőrendű vád-

lott, Boros Lajos nem járt iskolába, irni-olvasni nem tud. Ez azért fontos, mert gyanúsítva van azzal, hogy egy hamis végrendeletet irt.

Az elnök: A vádat megértette. Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Egyedül követte el a tettet, vagy Mariskával együtt?

A vádlott: Egyedül.

Az elnök: Mikor ismerkedett meg Mariskával?

— Ez év február vége felé. Ekkor elmentem a saját szüleim házából lakni a Maris nevelőanyja házába, özv. Csátinéhoz.

Az elnök: Dolgozott valamit?

A vádlott: Igen, Szücs Sándornál, a »teigyarban«.

Az elnök: Hogy éltek az öreg asszony házában? Békében éltek?

A vádlott: Az öreg asszony mindig pörölt, zsörtölődött. Semmi sem tetszett neki.

Az elnök: Volt az öregasszonynak vagyona?

A vádlott: Igen, volt egy kis földje és a háza, ahol laktunk.

Az elnök: Beszél az öregasszony valamit végrendeletéről?

A vádlott: Nekem nem beszélt senki. A Mariska mondta egyszer, hogy a szüle rá akarja hagyni a vagyonát.

Az elnök: Mikor volt ez?

A vádlott: Nem emlékszem biztosan.

A mérgezés

Az elnök: Mikor érlelődött meg a gondolata, hogy meg fogja mérgezni az

öregasszonyt?

A vádlott: Elnök ur, ez így történt. Amikor odakerültem, utána való napon, amikor az öreg szülénél bent voltam, véletlenül eltörtem egy hőmérőt, ami ott volt a szobában. A benne levő kénese széjjel szaladt. Azt mondta a szüle, hogy ez a kényesítő fiatal asszonyoknak orvosság. Aztán a szekrényből elővett egy kis üveget és azt mondta, hogy ebből a »folyadmányból« egy kevés orvosság, de nagyobb mennyiség okvetlenül halált okoz. Aztán visszatette a szekrénybe. Április 13-án hazajöttem a gyárból. Kértem Mariskától: — Hol van a szüle? — Elment a temetőbe, — mondta és elmesélte, hogy megint veszekedett vele az öregasszony. — Mit tehetek, mondtam én, legföllebb megpofozom. Mariska mondta, ne bántsam, mert akkor a rendőrségen engem vernek meg. Akkor teszek mosólugót a teájába. — Mariska lebeszélte, hogy ne bántsam. — Este hazajött és megint kezdett veszekedni. Én nem szóltam semmit, de indulatba jöttem. Aztán az uccai szobába mentem, elővettem azt a kis üveget a szekrényből, visszamentem a konyhába, ahol a szüle volt a Marissal, a Marist kiküldtem és az üvegből két cseppet öntöttem a kész teába.

Az elnök: Miért tett két cseppet a teába?

A vádlott: Azért, mert nem akartam, hogy holttestté váljon, hanem hogy betegséget okozzon vagy égetést. Ő maga magyarázta nekem, hogy két csepp betegség vagy égetés. Az öregasszony ivott egy keveset, de azt mondta, rossz ize van és nem itta meg. Én kiöntöttem a teát. Ez ebbe maradt. Április 19-ig nem volt veszekedés. Akkor 19-én reggel 5 órakor felkeltem, hogy a gyárba menjek dolgozni. Bementem az öregasszony szobájába és azt mondtam: — Jó reggelt! — Ő rám kiabált: — Felébredtél, te csavargó és mindennek elmondott. Azt mondtam: — Ne veszekedjen. Ha nem tudunk egyezni elmegyek. Közben fölvettem a télikabátomat, hogy elmenjek, ő egyre szidott, erre nekirohantam, hogy megpofozom. Jobb kezével a torkához kapott és amikor megfogtam a nyakát, elvesztette

A szamaritánus

Irtá : Terescsényi György

—Huja, — sóhajtott János és abbanagyta. Lassu lépésekkel indult vissza a friss vágás partján, vállán a kaszával a dűlöt felé, ahol két fiatal akácfa tikkadozott. Keskeny padkája volt a dűlötnek és szép szálás tarackfűvek nőttek rajta. Odaült János az ebédre.

Alacsony, hajlotthátu ember közeledett, nem idős éppen, de nem is fiatal. Egyik kezével zsebkendőt szoritott a halántékára, ruhája gyűrött, cipője sáros volt. A zsebkendő alól sötétvörös permeteztek alá arcára, arcáról kabátjára, kabátjáról le az ut porába a nehéz, bíbor karubunkulus szemek: vér.

János kezében féluton megállott a bicska, tágranyított szemekkel nézte a megsebesült embert. Valami irtózatos rémület bujkált a véres ember szemében, lihegve és akadozva szólott.

— Vízet adjon, az Isten szerelmére... — és térdei összeverődtek.

A hirtelen segítség önkénytelen és gyors mozdulatával vette elő János a cserépkorsót és odanyújtotta. Két kézzel kapott utána amaz, mohón ivott, úgy hogy a véres kendő leesett a porba. A seb a jobbszeme fölött kezdődött és végighasította a homlokot.

Mindez alig néhány másodperc alatt történt és János föl sem ocsudhatott meglepetéséből, amikor már föl is tűntek a csendőrök. Kettő a jobboldali lucernában jött és az utra igyekezett, másik kettő a baloldali kukoricatábla szélén közeledett és az ötödiket is megpillantotta, messzebb, egy vadkörtefa árnyékában. Szempillantás alatt fölértette a dolgot. A véres embert üldözik, valahol meg is sebesítették. Bizonyosan

nagy gonosztévő lehet, gondolta, jól megmarkolta a bicskát és várta az elkövetkezendőket. Az üldözött most hirtelen legugrott a kocsii mellé és János lábait felé csuszott. Innét a csendőrök nem láthatták. Nyöszörgött.

— Megölnek, — fuldokolta, — rab vagyok, elszöktem, mert látni akartam az asszonyt és a gyerekeket. Jajj... — zokogott gubbadozva és könnyei összefolytak az arcán leszívargó vérrrel. — Nem igaz, — mordult rá János és megkeményítette szívét — takaroggy!

A csendőrök tétován közeledtek, megállottak, szétfigyeltek a földéken.

— Oooh... — nyöszörgött a szökevény, — higgyen nekem. — Reszkető kezeivel föltépte az inget a nyakán és vékony láncot húzott elő kebeléről.

— Nincs senkijük, éheznek, elpusztulnak... —

János szívéből lassan elmúlt a görcs, valami jó melegség öntötte el. Nézte a közeledő csendőröket és a lábainál vergődő nyomorultat és szemöldökének fekete ivé lassan összehúzódott. Félkézrel benyult a kocsiderékba és kiemelte a subát. Egyetlen széles kanyarintással borította rá az összerokadt emberre és nyugodtan telepedett a tetejére.

A két első csendőr éppen ebben a pillanatban fordult ki a lucernából az utra. Marcona, vadtekintetű örvezető volt az egyik, a másik fiatal és szöke közember.

— Láttá? — adta előre a kérdést már vagy tíz lépérről az örvezető.

— Mit? — kérdezte vissza nagy nyugalommal János és lassan szelte le a maradék gerezd szalonnát a héjról a kenyérhez.

— A rabot!

— Miféle rabot?

— Hát azt az alacsony szürkeruhást,

— felelte a csendőr. — Itt fordult be a dűlötura, erre kell lenni...

— Löheccsögös, — mondta csöndesen János — de én nem láttam.

Az örvezető egymásrahapta fogait, dühösen nézett széjjel. Odaért a többi három is. Az egyik, nyurga, hosszubajuszu, revolvert tartott a kezében.

— Megvan? — kérdezte társaitól.

— Ördög bujt bele, — dühöngött az örvezető, — eltűnt. János csak falatozott nyugodtan.

— Mit vétött? — kérdezte a csendőröktől odavetőleg.

— Megszökött.

— Csak ezé akarik agyonütni?

— Regula, — felelte a hosszú, sovány, — aki rab és szökik, azt le kell lönni!

— Na, rab sé szeretnék lönni, — állapította meg János és az érdektelen ember természetes kíváncsiságával hozzátette: — talán gyilkolt?

— Nem gyilkolt ez, alighanem csak lopott. Szabadult is volna már nemskára.

Indultak a csendőrök visszafelé. És ekkor az örvezető megállott az út közepén és nézett lefelé a porba. Ott hevert a piszkos és véres zsebkendő rongydarabja. A megállás és a földrepillantás mozdulatát mindjárt észrevette János. Mozdulatlanul ült a subahalmon és személt pillanatra homályosság fátyolozta el. De a csendőr firtató pillantását már nyugodtan nézte vissza.

— Hát ez mi? — hajolt le a csendőr.

Ebben a pillanatban János jobbkezeben csöndesen megmozdult a bicska. Hegye észrevétlenül közeledett a balkéz hüvelykujjához, a barna és kérges munkásujjhoz. A kés hegye a jobbkez erős taszítására mélyen behatolt a husba.

— Kendő, — felelte eközben.

— De véres kendő, — ujjongott föl a csendőr és két ujjába fogva forgatta, nézegette a ruhadarabot.

— Az — heyeselt János.

— De, hogy került ide? — firtatta tovább az örvezető.

— Eldobtam, — röppent el a közömbös válasz János ajkáról és fölmutatta a hüvelykujját. Az ujj végén feketepiros maszatolás látszott, a bevágás mély sebe.

— Elvágtam, — magyarázta, — de piszkos a kendő, még prandot kapnék... hát eldobtam.

— Furcsa, — mormogott az örvezető csalódottan és hol a véres kendőt, hol a véres ujját nézegette. A többiek is tanácstalanul állottak körülötte.

— Nagyon furcsa, — mondta még egyszer az örvezető, ismét körülnézett a nagy, üres mindenségben. Aztán eldobta a kendőt és indultak. Mind az öten. János üldögélt még egy darabig a subán, amíg el nem tűntek az utkanyarodónál. A rab az izgalomtól félholtan gubbasztott a suba alatt. Végre János levette róla a subát és megint odanyújtotta neki a korsót.

— Na igyon...

Amíg ivott, csöndesen megmagyarázta neki az utat, hogy merre menjen. Szakadozottan beszélt, mert balhüvelykujját szopogatta és nagy, véres nyálakat köpött maga elé.

— Nem messze ide a határ, — könnyen átalmóhat, ha vigyáz...

A rab a földerülő szabadulás mámorában állott talpra.

— Az Ur Isten áldja meg a jószágáért... — és ment is már bukdácsolva, lehajtott, sebes fejével a barázdákon végig.

— Embörnek töttem,.... — surtozta utána János.

eszméletét. Megijedtem, hogy meg van halva. El akartam dugni. Megfogtam nyálábra és felvittem a padlásra.

Az elnök: Halott volt már akkor?

A vádlott: Nem tudom. De azt gondoltam, hogy meg van halva. Arrikor felvittem a padlásra, egy spárgával felakasztottam a tetőgerendára.

Az elnök: Hol talált spárgát?

A vádlott: A padláson.

Az elnök: Egyedül vitte a hullát a padlásra?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Irt maga valami végrendeletet?

A vádlott: Hogy irtam volna, amikor nem is tudok írni. A nevemet is nehezen írom le.

Az elnök itt felmutatja a hamis végrendeletet. (Egy negyed iv papír, amelyre ceruzával a következő van írva):

»Isten veletek, kedves lányom és kedves fiam, lányom nem neheztelek rád, a meggondolt dolgot már végrehajtottam, — igaz, hogy én a végrendeletet széjjel téptem, de itt van nektek az egész végrendelet, minden a titek, senki se háborgasson benneteket, azért hagytam hátra ezt a pár sornyi írást. Isten veletek. (Aláírás nincs.)

Az elnök: Ismeri maga ezt az írást?

A vádlott: Nem ismerem én írást.

Az elnök: Hol találták ezt az írást?

A vádlott: Tudomásom nincs benne.

»Egy kis bajt csináltam«

Az elnök: Hol volt a Mariska, amikor fojtogatta az öregasszonyt?

A vádlott: Mariska a konyhában volt. Aludt. Amikor lejöttem a padlásról, mondtam Mariskának, hogy én egy kis bajt csináltam, most megyek a gyárba és ha gondolja, hogy odaértem, menjen el Mariska az én anyámhoz és mondja meg, hogy nem találja sehol az anyját. Amikor elmentem a tejgyárba, akkor eljött a Mariska és az én édesanyám és nekem mondták, hogy felakasztotta magát az öreg. Fölvettem a télikabátomat és elmentem Déri dr. orvos urhoz.

Az elnök: Mit mondott az orvos urnak?

A vádlott: Legyen szives elmenni, mert haláleset van. Az öregot akkor már lehozták a padlásról és az ágyra tették. A doktor ur megvizsgálta és csak annyit mondott, hogy *tíz perc múlva jöjjenek hozzá.* Elmentem. A doktor ur egy írást adott és elküldött vele a városházára. Odaadtam az aljegyző urnak, aki azt kérdezte tőlem, kije vagyok én az elhaltak? Én a nevelt lányával élek, mondtam, aztán kérdezte, van-e tudomásom arról, hogy az öregasszony a végrendeletet megsemmisítette és az örökös az öreg huga, Marton Klári! Ezután elmentem haza, 19-én délután megtörtént a boncolás és vasárnap éjjel letartóztatták.

Az elnök: Megbánta, amit tett.

A vádlott: Hogyne bántam volna meg. Ezzel véget ért az elsőrendű vádlott kihallgatása és Baranyai Mariskát vezették a terembe.

Az árvalány

A leány nagyon halk, tompa hangon beszél. Kijelenti, hogy nem tudott sem a mérgezésről, sem a megfojtásról, nem segédkezett egyiknél sem. Nevelőanyjára egy szóval se panaszkodik. Tíz éves anyátlan-apátlan árva volt, amikor a nevelőanyjához került. Ez év februárjában egy bálban ismerkedett meg Lajosossal, (mindig így nevezi és gyakran néz a fiura vallomása közben.) Az odajött lakni hozzá. Április 19-én reggel halott »zugolódást« a nevelőanyja szobájából. Benyitott és látta, hogy a Lajos fojtogatja a szülét. Kérdeztem, mit csinál, azt mondta, hallgass, mert megfojt engem is. Aztán a Lajos fölvitte a holttestet a padlásra.

Az elnök: Egyedül vitte, maga nem segített.

A vádlott: Egyedül. Én nem segítek semmiben. A hamis végrendeletéről nem tud semmit.

Ezzel véget ért a másodrendű vádlott kihallgatása is.

Marasics Kozma államügyész több tanu kihallgatása iránt tesz indítványt.

Dimitrijevicz Dragomir dr. védő in-

dítványozza, hogy a tényállás több pontjának tisztázása végett szálljon ki a bíróság Moravicára, a helyszínére.

A bíróság helyt ad úgy az ügyész, mint a védő indítványainak és az elnök kihirdeti, hogy a főtárgyalást pénteken reggel 9 órakor Moravicán folytatják.

Ezzel déli félegykor véget ért a tárgyalás.

Leégett a nyitrai püspökvár

Battyányi Vilmos gróf műkinccsei megsemmisültek

Pozsonyból jelentik: A nyitrai püspöki várpalota kedd éjjel ismeretlen okból kigyulladt. A hatalmas épület tetőzete percek alatt lángokban állott, úgy, hogy mire a tűzoltók és a katonaság kivonult, a tűz már a második emeletre is áterjedt. Bár a tűzoltók mindent megtettek, hogy a tüzet lokalizálják, a Budapesten nemrég elhunyt nyitrai püspök, Battyányi Vilmos összes magánvagyonára, régi butorai műkinccseire, nagyrészt szőnyegeire, festményeire, valamint több ezer kötetre rugó könyvtára teljesen megsemmisült. A katonai lelkesítő hivatal és a dandárparancsnokság hivatala, a melyek szintén a második emeleten voltak, leégték. A tűzoltóság megfeszített munkával késő éjjel sikerült a püspöki rezidenciához közel levő templomot megmenteni, a püspöki vár melletti cselédház azonban leégett. A kár több mint három millió cseh korona, amelynek csak kis része térül meg biztosítás révén.

A rendőrség szerdán négy munkást, akik a vár cserepezését végezték, gondatlanság gyanúja miatt letartóztatta.

Miért omlott össze a gabonahossz?

Az amerikai gabonakoncern felbomlásának hatása a jugoszláv piacon

Arról a nyugtalanító ingadozásról, amely a buza ára körül az utóbbi hetekben mutatkozott, a legkülönbözőbb kommentárok voltak forgalomban. Azt az áremelkedést, amelynek folyamán a 320 dináros kiindulási pontról a buza ára 420 dinárra szökött fel, egyes lapok a terméseredményekkel, majd lelkiismeretlen spekulációval magyarázták. Ezzel szemben mi már akkor megállapítottuk, hogy a vajdasági gabonahossz nem helyi jelenség, hanem a világpiac eseményeinek függvénye.

Most, hogy a buza ára a maximumról visszaesett a mai 365 dináros színvonalára, hol a jelek szerint stabilizálódni fog, kérdést intéztünk a vajdasági gabonakereskedelem egyik elismert szaktekintélyéhez, aki a fenyegetően indult hossz összeomlását a következőképpen okolta meg:

— Az európai gabonárákat az amerikai piac szabja meg, mert Oroszország tudvalevőleg ezidőszereint nem jön számításba a világpiacra. A gabona értékesítése Amerikában úgy történik, hogy a nagyobb gabonacégek közös számlára dolgoznak, összevásárolnak óriási mennyiségeket és az árakat a maguk érdekei szerint nyomják fel, vagy szorítják le. Ezek a gabonacégek rengeteg raktárakkal rendelkeznek, úgy, hogy például az egyik chicagói cégnek raktára 120.000 tonna belogadóképeségű, tehát több fél bele, mint egész Jugoszlávia gabonatermése.

— Ugyancsak nagy mértékben vásárolják össze a gabonát a farmerszövetkezetek is, amelyek a ga-

bonakoncern konkurrensel. de ezidén megegyeztek a koncernnel és közös számlára vásároltak. Ennek a nagy trösztnek az volt a célja, hogy az egész amerikai gabonatermés 60 százalékát magához ragadja. Ebből a célból idézték elő a hossz, amelynek következménye volt a vajdasági gabona árának rohamos emelkedése. Időközben azonban a koncern tagjai összekülönböztek, mire a kontreminőrök lenyomták a gabonárákat.

— Az amerikai szituációt használták fel a magyarországi gabonakereskedők is, akik a háboru előtti összeköttetésekkel akartak bekapcsolódni a világkereskedelemben. Ez is hozzájárult ahhoz a hosszhoz, amely Budapesten, Bécsben, Bukarestben és Noviszádon mutatkozott, amely azonban rögtön összeomlott, mihelyt az amerikai bessz megindult. Természetesen a nagy pénzhány is befolyással volt a hirtelen áresésre.

— Megállapítható, hogy a hossznak semmi jogosultsága nem volt, mert a terméseredmények nálunk is, Amerikában is meghaladták a várakozást. Amerikában ugyan az ideji termés 20 százalékkal kisebb volt a tavalyinál, de tavaly Amerikában rekordtermés volt, amely nem lehet számítási alap.

CIRKUSZ

A macska-egér harc

(A barban láttam egy mutatványt. Az idomító behoz egy macskát és egy egeret. A macska szépen fekszik, az egér körülötte szaladgál, játszik. A macska megvetéssel nézi. Hozzá nem nyulna a viláért. Szerintem így diskurálnak.)

Az egér: No miért nem harap belém Kand ur? Bezzeg az éléskamarában nagy legény szokott lenni!

A macska (csendesesen): Kuss!

Az egér: Ugy-e, itt forgolódok körülötte, izes falat és nem mer hozzányulni. Maga abból a híres macskanemzetségből származik, amelyről a költő azt írta, hogy úgy játszik az egérrel, mint a pénzügyminiszter a szegénnyel? Maga egy híres macska Kand ur? Maga egy gyáva kutya!

A macska: Ne froclirozz ecsém, mert egy poion legyintelek, hogy rögtön kivisznek a morgueba!

Az egér: Szájhős! Merjen hozzányulni.

A macska (agresszív mozdulatot tesz): Te taknyos, megfojtalak!

Az idomító (élesen belecsip a macskába): Ja meine Herrschaften, die Katze liebt so das Mauschen, dass Sie armen will....

Az egér: Képzeld, amit maga fog kapni a gazdától előadás után!

A macska: Hallgass, mert megfojtalak!

Az egér: Engem? Külömb gyerek vagyok én, mint maga. Rólam darabot írt a Pailleron. Az is a címe: Az egér.

A macska: Unalmas darab mondhatom.

Az egér: Mégis hirnevesebb vagyok, mint maga.

A macska: Te vagy híresebb? A legszebb nőket rólam nevezik el.

Az egér: Mindjárt megmondom, hogy milyen nőket.

A macska: Eltiporlak!

Az egér: Ezt már Vázsonyi is mondta igazságügyminiszter korában a kommunistákra. De ő se merte megtenni. Gyáva maga Kand ur! Oda megyek a bajusza alá és megse mer megharapni. (Megteszi.)

Az idomító: Das Mauschen liebt unendlich die Katze. Sie küssen sich! (Derülttség a nézőtérén.)

A macska: Ne bosszants már te pocok, mert ha megharagszom tényleg

megeszlek. Tavaly is megettem egy egeret, igaz, hogy nagyon megverték, de attól az nem támadt fel. Bár ne ettem volna meg, ma is itt volna, az nem volt olyan arrogáns mint te. Te folyton bosszantsz.

Az egér: Igen, én bosszantlak, hogy megtoroljam azokat az atrocitásokat, a melyeket a macskák az egerek nemzetisége ellen elkövettek.

A macska: Én azért nem vagyok felelős. Én gyerekkorom óta itt vagyok alkalmazásban, meg a cirkuszban. Ha iskolába jártam volna, egy lábamon meg tudnám számolni, hogy hány egeret fogasztottam el életemben. Öszintén szólva én hosszú ideig azt se tudtam, hogy mi az az egér. Egy kóbor macskától kaptam az első felvilágosítást. Akkor este megöltem a partnereimet. Mondhatom nagyon kikaptam. És utána sokat vertek, pedig nem volt gyilkolási szándékom többé.

Az egér (részesvéttel): Szegény! Miért nem ment panasza? Nem tagja az Artistaegyesületnek?

A macska: Dehogy nem. Annak minden macska tagja. Én nem szeretek árulkodni. Meg aztán egy ilyen felsőbb fórumnál mindig a munkaadónak van igaza.

Az egér: Hát jó, magával kibékülök. Ha jól viseli magát, nem bánom.

A macska: Köszönöm szépen, kezeit csókolom. (Magában: csak egyszer az állkapocsom közzé kerülne. Szomoruan lefekszik.)

Az idomító: Voilá, meine Damen und Herren!

Stella

HIREK

— Lapbetiltás és szabadjegy.

A *Bácsmegyei Napló*t az előző kormány alatt nem egyszer fenyegette a betiltás veszedelme, sőt egy ízben, a *Magyar Párt* feloszlásával egyidőben, *be is tiltotta a belügyminiszter lapunkat* s mint emlékezetes, csak a beogradi újságírók erélyes fellépésére vonta vissza a *Bácsmegyei Napló*-ra kimondott halálos ítéletet, de azért nekünk sohasem jutott eszünkbe, hogy az ellenünk hozott kormányintézkedést reklámcélokra használjuk ki és üzleti tőkét kovácsoljunk belőle magunknak. Izlésünk ellen valónak éreztük, hogy minduntalan felhánytorgassuk a bennünket ért sérelmet és azon voltunk, hogy mielőbb feledésbe kerüljön a vajdasági újságírás krónikájának ez a szomorú epizódja. De ha a magunk gravámje fölért napi-rende is tértünk, továbbra is kötelességünknek kell éreznünk, hogy harásny szóval tiltakozzunk a sajtószabadsággal szemben elkövetett minden merénylet ellen, még akkor is, sőt akkor elsősorban, ha az nem bennünket érint, hanem valamelyik lapársunk ellen irányul. A subotica *Hirlap* mai számából arról értesülünk, hogy ezt a magyar nyelven megjelenő újságot az előző kormány súlyos büntetésben részesítette. És ámbár amikor a *Bácsmegyei Napló*t betiltották, a *Hirlap* ott állt azok mellett, akik buzgón fonták a kötelet nyakunk köré, gondolkodás nélkül a *Hirlap* mellé állunk most, amikor tudomásunkra jutott, hogy ezt a lapársunkat is súlyos — talán még a *Bácsmegyei Napló* tervezett betiltásánál is súlyosabb — sérelem érte a radikális-kormány részéről. A sérelem, amelyről a *Hirlap* keservesen panaszkodik, az, hogy munkatársainak vasúti szabadjegy iránti kérvényeit a közlekedésügyi minisztérium nem intézte el. Ezzel büntette a *Hirlap*-ot a Pasics-kormány, amely — a *Hirlap* szerint — bennünket viszont szabadjeggyel jutalma-

zott. Na és betiltással. A *Hirlap*-ot ugyan nem tiltották be, de nem intézték el a szabadjegyeit. Rémes! A legteljesebb főlháborodással tiltakozunk visszamenőleg is a volt közlekedésügyi miniszter eljárása ellen és a magunk részéről is felkérjük utódját arra, hogy sürgősen intéztesse el a *Hirlap* munkatársainak szabadjegykérvényeit. Egy kis önzés is vezet — őszintén bealviva — bennünket ebben: talán, ha lesz szabadjegyük a *Hirlap*-nál dolgozó kartársainknak, akkor ők is fognak tudni eredeti értesüléseket és információkat szereznünk számunkra és nem úgy fogják csinálni napról-napra újságjukat, hogy minden alap nélkül „megcáfolják” a mi értesüléseinket és ezekkel a demontokkal töltik meg hasábjait. Kérünk sürgősen szabadjegyeket a *Hirlap*-nak! És még valamit. A kedvünk, guszpusunk, izlésünk, hajlandóságunk egyformán tiltakozik az ellen, hogy a *Hirlap*-pal disztelen harcba bocsátkozunk s úgy véljük, a magyar lapok személyeskedő vitája a magyar ügynek sem használ. De arra kell kérnünk azokat a jószándéku, becsületes és tiszta hitű magyar férfiakat, akik befolyást gyakorolhatnak a *Hirlap* szerkesztésének módjára, ne engedjék meg azt, hogy állandó sértegetésekkel, szünet nélkül rágalmozással, bőrükbe nem férő okvetetlenkedésekkel bennünket akármilyen ritkán is visszaütésre kényszerítsenek. Mert a *Hirlap* magatartásáért nem hárítják majd el a felelősséget.

— Még ezen a héten kinevezik az új bácskai főispánt. Noviszadról jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy dr. *Nikolics György*nek bácskai főispánválasztásának kinevezése már befejezett tény és a kinevezés megérkezését még ezen a héten várják.

— Dárdai küldöttség a miniszterelnöké. Beogradból jelentik: Csütörtökön Beogradban járt a dárdai járás egy küldöttsége dr. *Schandi* vezetésével. A küldöttséget, amelyben magyarok, németek és sokácok vettek részt, dr. *Ribar* a parlament volt elnöke vezette *Davidovics* miniszterelnök elé. A küldöttség azt a kérelmet terjesztette elő, hogy *Pavlovics* Milán dárdai járási főszolgabíró ne mozdítsák el állásából, mert a lakosság pártkülönbség nélkül meg van elégedve működésével. *Davidovics* megígérte, hogy a kérdést a lehetőség szerint teljesíteni fogja.

— Nyugdíjazták a horvátországi főispánokat. Beogradból jelentik: A király csütörtökön aláírta a horvátországi főispánok nyugdíjazásáról szóló ukázt. Utódaik még nincsenek kinevezve. Az eddigi két szlovéniai főispánságot, a mariborit és ljubljanaít, hír szerint egy személlyel fogják betölteni és ezzel a kormány visszaállítja a szlovének követeléséhez képest Szlovénia egységét addig is, míg az alkotmány erre vonatkozó módosításával ezt a kérdést végleg nem rendezik.

— Ma írják alá az angol-orosz szerződést. Londonból jelentik: Az angol-orosz szerződést állítólag pénteken délután írják alá. Angol részről az aláírók *Macdonald*, *Ponsonby*, orosz részről *Rakovszky* és *Joffe*.

— Harangszentelés Oszijeken. Oszijekről jelentik: Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között szentelték fel a felsővárosi Péter és Pál római katolikus templom számára készült négy új harangot. A négy harangot impozáns menetben szállították a pályaudvarról a templom elé. A felszentelést *Pávics Máttyás*, a djakovói püspökség fővikáriusa végezte fényes segédlettel. A harangok az augusztus 17-iki eukarisztikus kongresszus alkalmával szólnak meg.

— Orjunisták támadása egy oszijek-i lapszerkesztő ellen. Oszijekről jelentik: E napokban a »Die Frau« című lap szerkesztőségébe berontott három fiatalember és felelősségre vonták *Selinger László* szerkesztőt, aki egyedül tartózkodott a szerkesztőségben, egy cikk miatt, amely az előbbi kormány működését bírálta. Még mielőtt a szerkesztő válaszolhatott volna, az egyik fiatalember bottal fejbevette, mire dühködés keletkezett és a szerkesztő végül kiverte a támadókat. A rendőrség a támadók közül kettőt, *Zelics Marinkót* és *Erov Miroslávot* letartóztatta. Mindketten az oszijek-i Orjuna tagjai és azt mondják, hogy megbízásból támadták meg a lapszerkesztőt. Az eljárás megindult ellenük.

— Eltemették Hranilovics Jovánt. Noviszadról jelentik: Csütörtökön délelőtt temették el Noviszadon, nagy részvét mellett Hranilovics Jovánt, a kiváló szerb költőt, a noviszadi újságírószekció elnökét. A temetési menet a görögkeleti templomból indult el. Az elhunytat a Matica-egyesület nevében Balugdzsics esperes bucsuztatta el. A temetési menetet megállította a városháza előtt, amelynek erkélyéről *Sztatics Steván* tanító mondott bucsubeszédet.

— Fascisták megtámadták a római szovjetkövetet. Triesztből jelentik: Szerdán délután Rómában a fascista főtanács záróülésén résztvevő fascista csapatok ismét megtámadták az orosz követ autóját, amint az a Via Gaeteról a Via Volterinoba fordult be. A támadók közt a nemzeti miliciának több fegyveres tagja is jelen volt. A tömeg azt követelte, hogy az autóról távolítsák el a vörös csillagot. A rendezvarásnak karabinierek vetettek véget, anélkül, hogy bárkit is letartóztattak volna.

— A zsidó szervezetek országos kongresszusa Noviszadon. A jugoszláv zsidó kultúregyesületek augusztus 18., 19. és 20-án tartják meg országos kongresszusukat Noviszadon. A „Szlet” kongresszusán résztvesznek az ország minden részéből a zsidó egyesületek kiküldöttei. A kulturális programot kidolgozó kongresszus alkalmából nagy hangverseny lesz Noviszadon a legkiválóbb művészi erők közreműködésével. Azonkívül nagy atlétikai versenyt rendeznek valamennyi zsidó sportegyesület részvételével. Az olimpiai versenyen résztvesz a szubotici Hakoah zsidó ifjúsági egyesület is. A „Szlet” szubotici csoportja az érdeklődőknek naponta este 7—8 óra között a zsidó elemi iskolában ad felvilágosítást a kongresszusra vonatkozólag.

— Ismét csődbe jutott egy bécsi bank. Bécsből jelentik: A bécsi Lombard und Escompten-Bank csődbe jutott. Aktívái 380 milliárdot, passzívái ellenben 530 milliárdot tesznek ki. A hitelezőknek 30 százalékos egyezséget ajánlottak föl.

— Elütötte a kocsi. Gyukics Péter szubotici sertéskereskedő kerékpáron haladt a Bajai-uton, amikor egy kocsi hátulról elütötte. Gyukics az összeütkezés következtében a kocsi alá került és ballában súlyos sérüléseket szenvedett. Sérüléseit a mentők kötötték be.

— A szubotici Sakkör a Bárány-szállóba tette át helyiségét. A szubotici Sakkör értesíti tagjait, hogy helyiségét a Bárány-szálló külön termébe tette át. A Sakkör szívesen lát vendégeket.

— A győri sakkverseny harmadik fordulója. Budapestről jelentik: A győri sakkverseny harmadik fordulóján Przepiora nyert *Vukovics* ellen, *Walter* nyert *Patay Gyula* ellen, *Steiner Lajos*—*Asztalos* eldöntetlen, *Havasy* nyert *Gruber* ellen, a *Maróczy*—*Exner*, *Seitz*—*Müller* és *Balogh*—*Vajda* játszmák függőben maradtak.

— Dr. *Tabakovits György* ügyvédi irodáját 1924 augusztus 1-étől Noviszad, *Zeljeznicka* utca 78. szám alatt egyedül folytatja. Telefon 228.

— A IV. ljubljana mintavásár. E hó 15-én nyílik meg a IV. ljubljana mintavásár, amely iránt országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik. A mintavásáron minden olyan iparcekk kapható lesz, amire a gyárosnak a gyárában, az iparosnak a műhelyében, a földművesnek a gazdálkodásában és bárkinek a háztartásában szüksége lehet. Az árut a mintavásár rendezősége huszonegy nagy csoportban állítja ki. A mintavásárra utazók a menetdíjnak csak felét fizetik, hajón pedig alacsonyabb osztályra váltott jeggyel magasabb osztályon utazhatnak. A mintavásárra szóló igazolványokat minden városban a pénzüntézetek állítják ki 50 dinár ellenében.

— Napilaphá alakul a demokráta-párt hivatalos lapja. Beogradból jelentik: A demokráta-párt hivatalos lapja, a »Demokracija«, amely eddig hetenkint kétszer jelent meg, hétfőtől kezdve mint napilap fog megjelenni.

— A topolai önálló demokráta-párt ülése. A topolai önálló demokráta-párt augusztus hó 10-én, vasárnap délelőtt tíz órakor népgyűlést tart a községi háza előtti téren. A gyűlésen felszólalnak *Krizman Hinkó* volt miniszter, dr. *Boskovics Dusan*, *Gyoric Dusan* bánati képviselők, valamint *Dedakin Lázár* is, a szociáldemokráta-párt volt agitátora.

— A Pillangó főhadnagy a Katolikus Legényegyletben. Komjáthy és Harmath nagysikerű operettje, a Pillangó főhadnagy vasárnap, augusztus 10-én a Katolikus Legényegylet színpadán újból színpadra kerül. Az előadást *Szabó Márton* rendezi. Az operettet teljes színházi zenekar kíséri. Jegyek *Gabrics* és *Kollár* drogériájában (a volt *Reitter*-drogériában) kaphatók.

Dr. *Vas Antal* ügyvéd irodáját *Paja Dobanovackog* utca 10. számú házba (volt *Corda* Bódog-utca) helyezte át.

— Szubotici katonafüvek fődvzlete Szarajevóból. A Szubotici Szarajevóba került magyar katonafüvek a Bácsmegyei Napló utján küldik üdvözlőlevelüket hozzátartozóiknak. A levelet a következők írták alá: *Kucsera Attila*, *Berényi János*, *Dulics Albert*, *Schiller József*, *Buga Győző*, *Kiss János*, *Bokor Tuta*, *Szabó János* és *Rukavina Oszkár*, a szarajevói tisztiskola növendékei.

Artisztikus gyermekfényképek Reményi-nél.

Tűz Novi-Vrbason. A kiállítás tartama alatt Novi-Vrbason »Knock-out« a legjobb és legtekélyesebb tüztöltékészülékkel tüzpróba fog tartatni. Felhívjuk az összes gyárosok, nagykereskedők, kereskedők, földbirtokosok, iparosok stb. figyelmét, hogy mindaddig, míg ezen tüzpróbát nem látták, más készüléket ne szerezzenek be.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. augusztus 7.

Noviszadi terménytőzsde, augusztus 7. Forgalom csekély. Irányzat lanyha. Buza 365—370 dinár. Árpa 310—320 dinár. Zab 290—300 dinár. Tengeri 275—280 dinár. Liszt 0-ás GG. 600 dinár, 0-ás G. 590 dinár, 2-es 540 dinár, 5-ös 450 dinár, 6-os 440 dinár, 7-es 390 dinár.

Zürich, aug. 7. Zdrlat: Beograd 6.45, London 23.6550, Páris 28.85, Milánó 23.3625, Prága 15.6375, Newyork 530, Budapest 0.0069, Bécs 0.007485, Bukarest 2.35, Szófia 3.9375.

Budapesti értéktőzsde, augusztus 7. Gyengült a bankközi forgalom. Állítólag előfordult árfolyamok (ezer koronában): Magyar Hitel 590, Osztrák Hitel 193, Kereskedelmi Bank 1275, Pesti Házai Takarékszövetkezet 3800, Részvénytörzs 280, Temesi szesz 175, Magnezit 2100, Kőszén 3200, Salgó 598, Fegyver 1500, Ganz Dan. 3250, Ganz vill. 1550, Acél 250, Schlick 67, Rima 125, Délicukor 530, Magyar cukor 2650, Nasic 2500, Guttmann 1375, Oia 560, Izzó 745.

SPORT

Kisorsolták az elsőosztályú bajnokság őszi fordulóját

Az alszövetség intézőbizottsága csütörtökön este ülést tartott, amelyen kisorsolták a jövő évi futballbajnokság őszi mérkőzéseit. A sorsolás eredménye a következő:

Szeptember 7: Kula—St.hecsei Soko győztese—Szub. Sport, Sand—Bácska, ZsAK—SzMTC, Szombori Sport—Szombori Amateur.

Szeptember 21: Szombori Amateur—Kula—St.hecsei Soko győztese, Sand—SzMTC, ZsAK—Bácska, Szomb. Sport—Szubotici Sport.

Szeptember 28: ZsAK—Szombori Sport Szubotici Sport—Sand, Kula—sztaribecsei Soko győztese—SzMTC, Bácska—Szomb. Amateur.

Október 5: Sand—Szomb. Sport, Bácska—Kula—sztaribecsei Soko győztese, Szombori Amateur—SzMTC, Szubotici Sport—ZsAK.

Október 12: Bácska—Szombori Sport, Kula—sztaribecsei Soko győztese—Sand, Szombori Amateur—ZsAK, SzMTC—Szubotici Sport.

Október 19: Szombori Sport—Kula—sztaribecsei Soko győztese, SzMTC—Bácska, Sand—ZsAK, Szubotici Sport—Szombori Amateur.

Október 26: SzMTC—Szombori Sport, Szombori Amateur—Sand, Bácska—Szubotici Sport, ZsAK—Kula—sztaribecsei Soko győztese.

Az előálló csapatok a pályaválasztók.

A Bácska atlétikai versenye. A Bácska vezetősége — mint közöltük — augusztus 15-én nagyszabású atlétikai versenyt rendez, amelynek előkészületei nagyban felynak. A rendezőbizottság most összeállította a verseny végleges programját, amely a következő: 100 m. síkfutás, 200 m. síkfutás, 400 m. síkfutás, 1500 m. síkfutás, 100 m. junior síkfutás, súlydobás, diszkoszvetés, magasugrás, távolugrás, 60 m. labdavezetés, (futballisták részére) 10 km. országúti kerékpárverseny. (Start a Bácska-pályán) 4×100 m. staféta, 7 m. repülő starttal. Kötélhuzás hatos csapatok részére. (A két utóbbi versenyszámban csak igazolt futballisták vehetnek részt). A versenyekre máris nagy számmal neveztek be a szubotici alszövetséghez tartozó egyesületek atlétaí. Nevezéseket elfogad augusztus 12-éig Horváczi Fábán (Cirill Method-tér 21. szám). Nevezési díj nincs. Egy-egy versenyszámban minden egyesület részéről csak két atléta indulhat, kivéve a kerékpárversenyt. A versenyek győztesek értékes tiszteletdíjakat ajánlottak fel *Lehner Testvérek* férfi divatüzlete, *Székely Máttyás* és *Vujkovics Péter*, a *Székely* és *Vujkovics* divatárucég beltágjai, a Bácska egyesület, *Vukovics Gerő* divatárucége, *Bata Fábán* sportárucége, *Reményi drogéria*, *Pausics Boldizsár* gyógyszerész, *Slager Henrik* bőröndös, *Stern Adolf* kerékpár- és varrógépkészítő.

A szubotici válogatott nem megy Oszijekre. Az alszövetség igazgató tanácsa nemrég elhatározta, hogy a szubotici válogatott csapatot vasárnap Oszijekre küldi, hogy Oszijek válogatottjának múlt évi szubotici szerepléséért revanzsot adjon. Az oszijek-i alszövetség most közölte a szubotici alszövetséggel, hogy vasárnap nem fogadhatja a szubotici csapatot, mert az oszijek-i egyesületek bajnoki mérkőzést játszanak. A városközi mérkőzés így most bizonytalan időre elmarad.

Az oszijek-i lóversenyek. A nemrégiben Oszijeken Pál herceg védnöksége alatt megalakult Jockey-Klub vasárnap tartotta első lóversenyét, nagyszámú közönség jelenlétében. A verseny öt számból állott, melyek nagyrészt a gacištei *Graf Fery* és a szombori *Lelbach Gyula* istálló lovai nyerték. A legközelebbi versenyt e hó 10-én rendezi a Jockey-Klub.

NYILTTÉR.

K broju 23103/1924. gr. sen.

Oglas.

Ministarstvo Vojska i Mornarice je naredilo da se rezervni oficiri snabdu legitimacijom kako bi se u datim slucajevima kao takvi mogli legitimisati i da bi mogli uzivati i povlastice koje im daje zakon o ustrojstvu vojske i mornarice.

Usled toga se pozivaju svi rezervni oficiri koji žive u Subotici da se radi preuzimanja potrebnih podataka do 23. augusta 1924. g. prijave u vojnom odelenju grada Subotice (II. sprat soba br. 132.)

Subotica, 6. augusta 1924. g.

5852

VOJNO ODELENJE.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Palotás István úr „Bácska“ vendéglőjét átvesszük. Kérjük az esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket velünk 5 napon belül közöljék, mert ellenesetben azokért nem felelünk.

Subotica, 1924. augusztus 7.

Gálik Pál és Dózsai István
Pašičeva ulica 3.

5838

**Komplett ebédőberendezés
antik sekreter
ebédőszőnyeg
rézagy
szekrények és egyéb butorok
kitünő állapotban
OLCSÓN ELADÓ
Cim a kiadóhivatalban.**

5838

*Óvja
vagyonát és birtokát
a tüztől!*

A be nem biztosított s megteríthetetlen tárgyakat kötelessége mindenkinek a tűzkár ellen megvédeni. Mielőtt házat, gyárat, műhelyét stb. tűzoltó készülékkel felszerelné, kérdezzen meg szakembert. Sok ezer bebizonyult esetben fojtotta el a tüzet a

„MINIMAX”

s mentett meg vagyont, életet. Vezérképviselő:
STEFFEN EBERHARD, NOVI-SAD
Futoški put 82.

„PRIMARIUS”

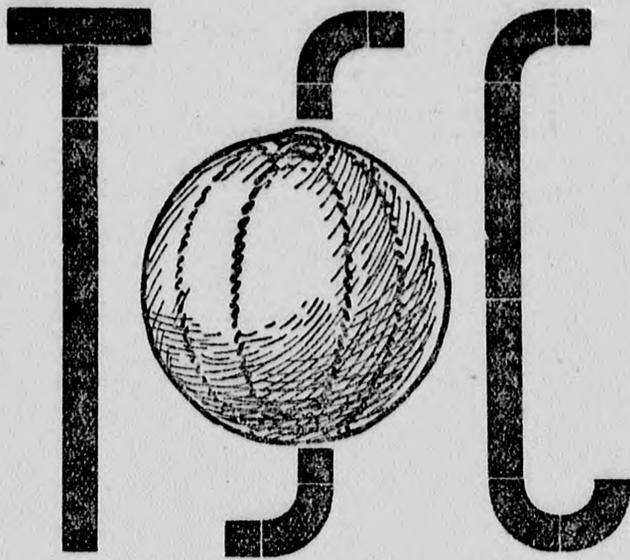
Első
Subotici Vegyészeti Iparművek Subotica
Műszaki osztálya vállal garancia mellett hosszú évekre szóló tetőfedési és elszigetelési munkálatokat saját gyártmányu „PRIMARIUS” kaucsukbőrlemezsel.

Gyárunk felvilágosításokkal és költségvetésekkel díjmentesen szolgál.

TELEFON: 885.

5410

1924. AUGUSZTUS 17-ÉN

**MŰVÉSZI KABARÉJA és
TÁNCMULATSÁGA
a „LLOYD” HELYSÉGEIBEN**

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sontai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI
TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-,
TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL
és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT,
ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

PARAFFIN

valódi amerikai minden mennyiségben kapható:
Ernst Fülöp cégnél
a STANDARD OIL COMPANY OF NEW-YORK
képviselőjénél Sombor 5742

Építők figyelmébe!!

Kérjen bármely bácskai állomásra ajánlatot téglaszükséglete beszerzése előtt

Kovács Antal
téglagyártó
Subotica

STENICIN

a legbiztosabb hatású
POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerű. Kapható
Landaner Drogeria Subotica

Érc sirkoszorúk

izléses kivitelben minden nagyságban kaphatók. Vidéki megrendeléseket pontosan szállít. Árjegyzék ingyen. Nagyban és kicsinyben. MÜLTER FERENC ércoszorúgyár Novi-Vrban.

**SVÁJCI SZITASELYMEK
SVÉD GÖLYÓSCSAPÁGYAK**
Kaphatók:
Kemény Gyula műszaki cégnél Subotica
TELEFON: 29. 2240

EISLER és SIPOS

FAKERESKEDŐK
PALICSI-UT. SUBOTICA TELEFON 58.

ÉPÜLETFA, CSERÉP
és mindennemű építési anyagok kereskedése.
Azonnali szállításra elfogad megrendelést
Felsőgallai darabos mészre.

Asztalosoknak
erdélyi Fichte-anyagok,
erdélyi nutféderes deszkák állandó nagy raktára.
Próbarendelés igazolja olcsó árainkat és a szolid kiszolgálást. 5307

MÉHÉSZETI ÜGYEKBEN

INGYEN TANÁCSOT AD
méhekek berendezését, méhek beszerzését, a méhek szakszerű kezelését részesezésre elvállalja. Méheket, mézet, viaszt bizományi értékesítésre bankgarancia mellett átvesz **NAGY JÓZSEF**
„Vajdasági Méhészeti Lapok” szerkesztője
Stari-Bečej. 2341

Vadászat és sport

speciális szaküzlet
Óriási választék vadászfegyverek, vadászlőszerek és vadászfelszerelési cikkekben. — Vadászfegyverek raktáron minden gyártmányban és minden kaliberben. Az ország legolcsóbb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Nagyban! Árjegyzék ingyen! Kicsinyben!
Nagy raktár:
**FOOTBALL-
TENNIS- és
ATLETIKAI**
felszerelési cikkekben.
Angol és német football-labdák és cipők — Eredeti angol Slazengers Doherty és Pattersen-rakettek
Tűzijátékok! Halászlati felszerelések!
V. Bata Sin, Subotica

3890

RAKTÁRAM TULZSUFOLTSÁGA

MIATT EGYES
CIKKEKET
BÁMULATOS
OLCSÓ ÁRON
ADOK!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme
Subotica, Pašičeva ul. 8.
Gőzfürdő mellett. 5652

	Dinártól
Kötött gypju női kabát	250
Női és férfi kötött mellények	180
Női divatjumper minden színben	75
Leányruha — — —	75
Fiuszvetter — — —	75
Női selyemjumper —	250
Leány- és fiasapka —	18
Gyapjufonál kímérve minden sziuben 2 dinár dekája	

Női kosztümök, sport ruhák, leány garniturák stb., stb.

FOGLALKOZÁS

Keresünk perfekt német, magyar, esetleg egy német és egy magyar gép- és gyorsírónőt. Ajánlatok Barsel d. d. nyuitandók be

Suche intelligentes deutsches Fräulein zu 5-jährigen Mädchen und 11-jährigen Knaben. Offerte an Frau Elia Somogyi, Csóka 5789

Intelligens leány felirónői állást keres, ki már ily alkalmazásban volt, esetleg pénztárba menne. »Megbízható« jeligére a kiadóba. 5795

VALÓDI ZEISS

SZEMÜVEG
5591

Kapható:
Deutsch Izidor
optikusnál
Subotica

Javításokat vidékre is azonnal

Beamtin mit langjähriger Praxis, perfekt in Buchhaltung, Correspondenz u. sämtlichen Bureauarbeiten, welche bereits in leitender Stellung tätig war, spricht serb-kroatisch und deutsch, mit englischen Sprachkenntnissen, wünscht sich entsprechend zu verändern ev. nur für Vormittag. — Gefl. Zuschriften erbeten unter »Verlässlich« an die Administration des Blattes 5811

Teslići Retorta Faszén

Bácskai vezérképviselet:
Ludwig Hubert
Novisad

Željeznička ulica 19
3667

Tanulóleányok felvételnek Beck Jenő köztartu üzemében. Pašičeva ulica 10. Gőzfürdő mellett. 5781

KÖLNI VIZ
„FIFI“
Lésztli

Pintér gyógyszertár
nagytelep mellett
Subotica

Magasabb tisztviselő özvegye elmenne idősebb magános urinőhöz mint társalkodónő, fürdőbe vagy üdülőhelyre utikisérőnek. Zongorázom is. Ajánlatokat a szerkesztőségbe kérem »Társalkodónő 868« címre beküldeni. 5823

Varrónők felvételnek Beck Jenő szövöttáru üzemében. Pašičeva ulica 10. Gőzfürdő mellett. 5779

Hajdu István

pótkemence építőmester
Novisad, Ustavskau. 42

Elvállal mindennemű **herd és pótkemence** szakszerű építését
5675

Kisasszony, aki beszél németül, kitünően zongorázik, 8-9 éves gyermekek mellé elmenne falura vagy pusztára. Megkereséseket »Nevelőnő« jelige alatt a kiadóba kérek. 5828

Faragott díófa komplett hálószoba-berendezés eladó, ugyszintén egy százéven felüli Schublade és egyéb butorok. Megtekinthetők 9 és 13 óra között, Városi bérpalota II. omelet 9 ajtószám alatt. 5770

Gazdálkodónak kisebb bácskai birtokra ajánlókik középkorú magános keresztyén ember, ki a gazdálkodásnak minden ágában jártas. Leveleket Molnár Vince könyvkereskedésébe. Senta. 5848

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbottú és elcsúszó kétasorosan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdések és válaszokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Egy fiatal magános nő idősebb házaspárhoz vagy egy magános urhoz hávezetődőnek csakis vidékre ajánlókik. Leveleket »Szerény igényű« jeligére a kiadóba kér. 5843

Négy középiskolát végzett urileány gyermekek mellé mint nevelőnő állást keres. Beszél magyarul, szerbül, németül. Cim: Topi János, Bočar. 5845

Kertészt, ki a gyümölcs-, virág- és veteménykertészetben teljesen jártas, keresek szeptember elsejére palicsi villamba. Cim a kiadóban. 5825

VÉTEL-ELADÁS

Női és férfi guml, impregnált és koverkot esőköpeny, raglánok, férfiöltönyök, nadrágok, sapkák leszállított árban Eisler Izsónál. Barátok temploma során. 1775

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

7/20 HP Laurenz-Clement automobil, négyüléses, új gumikkal, 25.000 dinárért eladó. Bővebbet dr. Szántó Miklós, Sombor. 5744

14 HP szivógázmotor, üzemképes, alig használt, egy Indrich kódarájával. eladó. Bővebbet Német József Sombor, Beograd-ska ulica 23. 5743

Szövőszék, 15 kg legfinomabb gyapjúpamut; ugyanott egy Hugó-féle finola eladó. Bővebbet dr. Szántó Miklósnál Sombor. 5745

Modern új ház azonnali beköltözéssel eladó. Bővebbet Jován Sijačić fatelepén. 5635

Teherautó pótkocsival osztrák Fiat, Wien, 38 HP, gummiabroncsoszással, kifogástalan, üzemképes állapotban, 66.000 dinárért eladó. B. Šrifel, Bjelovár, Prilaz 3. 5718

Pianino olcsón eladó. Speditör Krausz, Karadžičeva ulica (Bárany-köz) 10. 5851

Lános magánjáró, Schutt-lewort-garnitúra, nyolcas felelősség mellett eladó. A gép üzemben megtekinthető. Boros István, Bačka-Topola. 5831

Vas-esztergapad, jókarban levő, használt, az összes váltókerekek hiánya nélkül, megvételre kerestetik, 250-300 cm csucstávolság, mélyítéssel együtt 70 cm-től feljebb. Brača Matić, Mol, Bačka. 5846

Sentán, a gabonapiactéren, egy újonnan épült urilakóház kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Bergel Jakab ügynöknél. 5849

Weiterschan János

FESTÉKÜZLETE
Főüzlet: Vel.-Beccserek
Fő-utca 16.
Fióküzlet: Mariolana. 2509

Eánát legnagyobb és legjobban szortirozott festék szaküzlete.

Gummi bélyegzőt bármilyen nyelven készíti Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Bőr kupébőröndök táskák, bőrtárcák nagy választékban megrendelésre is kaphatók.

KÜLÖNFÉLE

Beltéren üzlethelyiség kiadó áruval vagy anélkül. Cim a kiadóban. 5667

Különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással két személy részére azonnal kiadó. Ugyanott jó házikoszt: ebéd, vacsora, havi 700 dinárért kapható. Cim: Botičeva ulica 3. 5777

Különbejáratu csinos butorozott szobát keres két fiatalember szeptember elsejére. Leveleket a kiadóba »Tisztviselő« jeligére. 5830

Különbejáratu butorozott szoba augusztus 15-ikére kiadó. Cim: Stosova ul. 8. 5835

Péküzlet nagyközségben, a beltéren lakással együtt, két utcára szülő, négy évre, betegség miatt kiadó. Felc összeg előre fizetendő. Cim a kiadóban. 5824

Zongorát, pianinót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjlesztett zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

FORDSON TRAKTOR

UGAROLÁSHOZ, SZÁNTÁSHOZ, VONTATÁSHOZ PROMPT SZÁLLITHATÓ
KLEIN GÉZA, SUBOTICA AUTORIZÁLT FORDÜCYNŐKSÉG

5700

Fiatl özvegyasszony vendéglőt keres bérbe, esetleg leszámolásra. »25« jeligére a kiadóba. 5854

Keresek független, intelligens, középkorú uriembert kis tőkével társul kitünő üzlethez. — Jutányosan, sürgősen átadó üzlet lakással. Megbízott »Közvetítő-iroda« Subotica, Agina ulica 11. 5853

UJ! UJ!

FRANCIA SZABÁSZ

SZABÓMUNKÁSOK TERMELO SZÖVETKEZETÉBEN
Subotica Jelašičeva u. 9.

Szolid Arakl
Pontos kiszolgálás!

Felügvelő felirónőt keresek Somborba, a »Beograd-kávéháza«-ba, idősebb nőt, ki nyugalmas otthonra vágyik. Koszt, lakás és fizetés. Belépés azonnal.

Intelligentes deutsches Fräulein suche zu 5-jährigen Knaben, die etwas im Haushalte mithilft. Anträge in der Administration des Blattes. 5822

Képkerekek gyártása
Csillárok és
Disztáblák

Közimunkák Szakszerű Kereskedése
Modern Képkerekezés

F. Bachinger
Subotica,
Sudarević (Bercsényi) ul. 34.

Látogassa meg

augusztus 15.-25-ig a

IV. MINTAVÁSÁRT

LJUBLJANÁBAN

LEGKEDVEZŐBB ALKALOM mindennemű, olcsó és jó áru bevásárlására. Vásári igazolvány bármely pénzütemnél kapható 50%-os menetjegymérséklés gyorsvonatokon is (S. O. E. vonatokat és a 3. és 6. számú vonatokat kivéve.)

LEGOLCSÓBB UTAZÁS SZLOVÉNIÁBA
ELEGENDŐ LAKÁS RENDELKEZÉSRE ÁLL.

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt tárgyak állandóan olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12. 5692

Jókai-művek 50 diszkötetben megszerezhetők Eremics tanítónál, St.-Vrbsz.

ZONGORÁK

pianinók dus választékban gyári áron, hangszerek és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók
PRÁGAINÁL VÉL-KIKINDÁN.

Fodrászüzlet, főforgalmu, családi ekből eladó. Bővebbet Voivodina-nyomda, Senta. 5817

Város közepén modernül berendezett asztalosműhely helyiséggel és számmal más vállalat miatt azonnal átvehető. -- Cim a kiadóban. 5797

Ház szódagvárral együtt közeli községben, teljes felszereléssel, 2400 üveggel, új gépekkel, vevőkörrel eladó. Cim a kiadóban.

Mengel és Tsa géplakatos műhely Novi-Vrbas

Gyárt mint különlegességet: centrifugal-szivattyut minden nyomás és vízmennyiségnek, mezők és mocsarak lecsapolására és öntözésére, tüzelő és házi vízvezeték céljára, vasablakokat és ajtókat, gépátalakításokat, csiszolunk és rovátkálunk hengereket.